

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор Биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен

(2020 жылдың 11 қарашасындағы
№ 11 отырыс хаттамасы)

б е к і т і л д і

2020 жылдың 30 қарашадан бастап
қолданысқа енгізілді

Шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру **ЕРЕЖЕЛЕРІ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Өзірлеуші: Есеп айырысу палатасы

Алматы қ.

2020

Осы Ережелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, жарғысына және "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және Биржаның сауда-саттық жүйесінде өткізілетін шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуды жүзеге асырудың шарттары мен тәртібін айқындайды.

1 бап. Негізгі ұғымдар мен шартты белгілер

1. Осы Ережелерде пайдаланылатын терминдер мыналарды білдіреді:
  - 1) **банктік емес ұйым** – заңнамаға және (немесе) оған берілген лицензияға сәйкес банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыруға құқығы бар заңды тұлға;
  - 2) **нетто-міндеттеме** – клирингілік қатысушының Биржа өткізетін шетел валюталарының сауда-саттығына қатысуы нәтижесінде туындаған және оның сол уақытта және осы валютада оның талаптарының сомасына азайтылған, оның Биржа өткізетін шетел валюталарының сауда-саттығына қатысуы нәтижесінде туындаған, ұлттық және/немесе шетел валютасындағы белгілі бір уақыт сәтіндегі Биржа алдындағы міндеттемесі;
  - 3) **нетто-сатып алушы** – шетел валютасында нетто-талабы бар клирингілік қатысушы (шетел валюталарында нетто-талаптар);
  - 4) **нетто-сатушы** – шетел валютасында нетто-міндеттемесі (шетел валюталарында нетто-міндеттемелері) бар клирингілік қатысушы;
  - 5) **нетто-талап** – клирингілік қатысушының Биржа өткізетін шетел валюталарының сауда-саттығына қатысуы нәтижесінде туындаған және Биржа өткізетін шетел валюталарының сауда-саттығына қатысуы нәтижесінде туындаған, сол уақытта және осы валютада оның міндеттемелерінің сомасына азайтылған, ұлттық немесе шетел валютасындағы белгілі бір уақыт сәтіндегі Биржаға талабы. Нетто-талап клирингілік қатысушының маржалық немесе кепілдік жарналарын немесе клирингілік қатысушының Биржаның корреспонденттік шоттарындағы өзге де ақшасын қайтару жөніндегі талабын қамтымайды.
2. Осы Ережелердің мақсаттары үшін:
  - 1) **банктік шот** деп клирингілік қатысушының атына қазақстандық теңгеде және/немесе шетел валютасында ашылған, осы клирингілік қатысушының талаптарын төлеуге Биржадан түсетін ақшаны есепке жатқызу үшін пайдаланылатын банктік шот түсініледі;
  - 2) **кепілдік жарна** деп клирингілік қатысушының валюта нарығының клирингілік кепілдік қорына жасаған жарнасы түсініледі;
  - 3) **Биржаның қорытынды міндеттемелері** деп клирингілік қатысушылардың алдындағы Биржа алдындағы міндеттемелерінен бос және сауда-саттық күнінің нәтижелері бойынша және ағымдағы жұмыс күні үшін соңғы клирингілік сессия аяқталғаннан кейін Биржаның өз пайдасына жөнелтуі үшін қолжетімді сомалар мөлшеріндегі Биржаның міндеттемелері түсініледі;
  - 4) **қамтамасыз ету** деп кепілдік жарналарды қоспағанда, клирингілік қатысушы Биржаның корреспонденттік шоттарына есептеген ақша түсініледі;
  - 5) **қызмет көрсететін банк** деп клирингілік қатысушыға банк шотын ашқан (ашқан) банк немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйым түсініледі;

- 6) мәмілелер деп Биржаның валюта нарығында жасалған мәмілелер, оның ішінде валюталық своп операцияларына жататын мәмілелер түсініледі;
  - 7) есеп шоты деп Биржаның сауда-саттық жүйесінде жүргізілетін сауда-саттыққа байланысты есеп айырысулар бойынша ақшаны есепке алудың жалпы шарттары мен тәртібін реттейтін Биржаның ішкі құжатына сәйкес Биржаның ашылуы мен жүргізілуі клирингілік қатысушылардан Биржаның корреспонденттік шоттарына түсетін ақшаны Биржаның есепке алуы мақсатында жүзеге асырылатын Биржаның ішкі есеп жүйесіндегі клирингілік қатысушының шоты түсініледі.
3. Осы Ережелерде пайдаланылатын өзге де ұғымдар мен терминдер Қазақстан Республикасының заңнамасында және Биржаның басқа да ішкі құжаттарында айқындалған ұғымдар мен терминдерге ұқсас.
  4. Осы Ережелерде пайдаланылатын ұғымдар мен терминдер Биржаның басқа ішкі құжаттарында, Биржаның хат алмасуында және Биржалық ақпаратта қолданылуы мүмкін.

2 бап. Есеп айырысулар туралы жалпы қағидалар

1. Есептеулерге мыналар кіреді:
  - 1) клирингілік қатысушылардың Биржаның пайдасына қазақстандық теңгеде және/немесе шетел валюталарында төлемдер жүргізуі:

клиринг нәтижелері бойынша айқындалған нетто-міндеттемелер сомасын Биржаның корреспонденттік шоттарына аудару арқылы Биржа алдындағы олардың нетто-міндеттемелерін орындау үшін;

биржалық сауда-саттықта жасалатын мәмілелерді қамтамасыз ету мақсатында;
  - 2) клирингілік қатысушылардың пайдасына Биржаның қазақстандық теңгемен және/немесе шетел валютасымен төлемдер жүргізуі:

олардың Биржаға қойылатын нетто-талаптарын орындау үшін клиринг нәтижелері бойынша айқындалған нетто-талаптардың сомаларын Биржаның есепке алу жүйесінің ішінде клирингілік қатысушылардың есепке алу шоттарына есепке алу арқылы;

клирингілік қатысушылардың клирингілік қатысушылардың банктік шоттарына ақша аудару арқылы олардың өтініштеріне сәйкес Биржаның корреспонденттік шоттарынан ақша аудару туралы талаптарын орындау үшін;

клирингілік қатысушылардың банктік шоттарына ақша аудару арқылы клирингілік қатысушылар алдындағы Биржаның қорытынды міндеттемелерін орындау үшін.
2. Клирингілік қатысушы үшін есеп айырысуды жүзеге асыру үшін негіз болып табылады:
  - 1) Биржа алдындағы міндеттемелерді орындау кезінде – Биржаның "Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингілік қызметті жүзеге асыру ережелері" ішкі құжатына (бұдан әрі – Клиринг ережелері/ережелері) сәйкес клирингілік қатысушыларға қалыптастырылған және ұсынылған клирингілік есептер);
  - 2) клирингілік қатысушылар мәмілелерді қамтамасыз ету ретінде Биржаның корреспонденттік шотына ақша есептеген кезде – клирингілік қатысушылар дербес айқындайтын құжаттар.
3. Клиринг ережелеріне сәйкес қалыптастырылған клирингілік есептерді есептеулерді жүзеге асыру үшін клиринг ережелеріне сәйкес осындай

есептерді салыстыру және түзету рәсімдері аяқталғаннан кейін ғана пайдалануға болады.

4. Биржаның клирингілік қатысушылардың пайдасына шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруы үшін негіз болып табылады:
  - 1) белгілі бір клирингілік сессия аяқталғаннан кейін қалыптастырылған қорытынды нетто-талаптардың және нетто-міндеттемелердің электрондық жиынтық ведомостері;
  - 2) клирингілік қатысушылардың осы Ережелердің 7 бабына сәйкес жасалған өтініштері;
  - 3) сауда-саттық күні мен клиринг нәтижелері бойынша соңғы клирингілік сессияның сол күні аяқталғаннан кейін қалыптастырылған Биржаның қорытынды міндеттемелерінің электрондық ведомостары.
5. Есеп айырысулар тек Биржаның корреспонденттік шоттары арқылы жүзеге асырылады.
6. Әрбір клирингілік қатысушы есеп айырысуды Биржаның "Клирингілік қатысушылар туралы ереже" ішкі құжатына сәйкес өзіне берілген санатқа сәйкес келетін режимде ғана жүзеге асыруға тиіс.
7. Биржа есеп айырысуларды тек "төлемге қарсы төлем" режимінде жүзеге асырады, бұл Биржаның клирингілік қатысушының талаптарын орындауы осы клирингілік қатысушы клиринг ережелеріне сәйкес айқындалатын Биржа алдындағы міндеттемелерін толық орындағаннан кейін ғана мүмкін болатындығын білдіреді.
8. Есеп айырысуды жүзеге асыру кезінде клирингілік қатысушы Биржаның корреспонденттік шотына (корреспонденттік шоттарына) ақша есептеуді қамтамасыз етуге міндетті.

Клирингілік қатысушылардың Биржаның корреспонденттік шотына ақша аударғанын растау үшін Биржа өзінің корреспондент-банктерінің құжаттарын ғана басшылыққа алады. Клирингілік қатысушылар ұсынған құжаттарды мұндай растау ретінде Биржа қабылдамайды және қарамайды.

9. Биржаның клирингілік қатысушылардан Биржаның корреспонденттік шоттарына нетто-міндеттемелерді төлеу ретінде түскен ақшаны сәйкестендіру және бөлек ішкі есепке алу мақсатында қамтамасыз ету немесе кепілдік жарналарын енгізу кезінде клирингілік қатысушылар төлем құжаттарында төлем түрін білдіретін және Биржаның ішкі есеп жүйесіндегі есепке алу шоттары бойынша ақшаны бірдей бөлуге мүмкіндік беретін арнайы кодты көрсетуге тиіс.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген арнайы кодтар, сондай-ақ осы клирингілік қатысушының пайдасына ақша аударуды жүзеге асыру қажет болатын банк шотының деректемелерін айқындау мақсатында клирингілік қатысушы осы Ережелерге 7 қосымшаның нысаны бойынша өтініш берген кезде белгіленуі тиіс.

Өз ақшасын есепке алу үшін төлемдерді сәйкестендіруге арналған арнайы код банктер болып табылатын клирингілік қатысушылардың пайдалануына арналған. Меншікті және/немесе клиенттік ақшаны есепке алу үшін төлемдерді сәйкестендіруге арналған арнайы кодтар банктік емес ұйымдар болып табылатын клирингілік қатысушылардың пайдалануына арналған.

Мұндай кодтардың тізімін Биржаның есеп айырысу бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі бекітеді және Биржаның интернет-ресурсында жарияланады. (www.kase.kz).

3 бап. Биржаның корреспонденттік шоттары

1. Биржа Қазақстан теңгесіндегі есеп айырысуларды жүзеге асыру үшін, сондай – ақ кепілдік жарналарды сақтау және қазақстандық теңгемен көрсетілген клирингілік қатысушыларды қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде (бұдан әрі – Ұлттық Банк) Қазақстан теңгесіндегі корреспонденттік шотты пайдаланады.

Биржа кепілдік жарналарды сақтау және шетел валюталарында көрсетілген клирингілік қатысушыларды қамтамасыз ету үшін Ұлттық Банктегі шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарды пайдаланады.

Шетел валютасындағы көрсетілген корреспонденттік шоттар Биржаның резервтік корреспонденттік шоттары болып табылады және Биржалық сауда-саттық нәтижелері бойынша Биржаның есеп айырысу міндеттемелерін орындау және Шетел банктеріндегі Биржаның корреспонденттік шоттары арқылы шетел валютасындағы есеп айырысуларды Биржа жүзеге асыруы мүмкін болмаған жағдайда ғана валюта нарығында дефолтты болдырмау мақсатында Биржалық мәмілелер бойынша есеп айырысулар жүргізу үшін іске қосылуы мүмкін.

2. Шетел валюталарында есеп айырысуды жүзеге асыру үшін Биржа Шетел банктеріндегі және/немесе Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі корреспонденттік шоттарды пайдаланады.
3. Биржаның шетел валютасындағы Шетел банктеріндегі және/немесе Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі корреспонденттік шоттары Биржа Басқармасының тиісті шешімдері негізінде ашылады, олар Биржаның "Биржаның корреспондент-банктеріне шолу жасау және мониторинг жүргізу тәртібі" ішкі құжатында белгіленген тәртіппен қабылданады.
4. Биржаның корреспонденттік шоттарының тізімі және олардың деректемелері туралы мәліметтер Биржаның интернет-ресурсында жарияланады (www.kase.kz).

Биржаның корреспонденттік шоттарының және/немесе олардың деректемелерінің тізімі өзгерген жағдайда Биржа бұл туралы клирингілік қатысушыларға электрондық пошта арқылы жеке хабарламалар жіберу және Биржаның интернет-ресурсында тиісті ақпараттық хабарламаларды және Биржаның корреспонденттік шоттарының өзгертілген тізімін және/немесе өзгертілген деректемелерін жариялау арқылы хабарлайды.

Биржа клирингілік қатысушыларды өздерінің корреспонденттік шоттарының тізімінің және/немесе деректемелерінің өзгергені туралы Биржаның корреспонденттік шоттарының өзгертілген тізімін және/немесе өзгертілген деректемелерін есептеу кезінде оларды қолдану басталғанға дейін бес жұмыс күнінен кешіктірмей хабардар етуге міндетті.

4 бап. Клирингілік қатысушылардың банктік шоттары

1. Биржадан түсетін қазақстандық теңгені есепке алу үшін клирингілік қатысушылар мынадай банктік шоттарды пайдалануға құқылы:
  - 1) банк болып табылатын клирингілік қатысушы (Ұлттық банкті қоспағанда) – тек бір ғана өз банк шоты;
  - 2) Ұлттық Банк – Ұлттық Банктің сенімгерлік басқаруындағы активтерді есепке алуға арналған бір меншікті банктік шот және бірнеше банктік шот;
  - 3) банктік емес ұйым болып табылатын клирингілік қатысушы – өз ақшасын есепке алу үшін бірнеше банктік шоттар және клиенттік ақшаны есепке алу үшін бірнеше банктік шоттар.

2. Клирингтік қатысушы Биржамен есеп айырысуды жүзеге асыру үшін шетел валютасындағы банк шоттарын дербес айқындайды (осы баптың 3 тармағында белгіленгендерді қоспағанда). Бұл ретте Ұлттық Банк өзінің сенімгерлік басқаруындағы активтерді сегрегацияланған есепке алу мақсатында Ұлттық Банктің осындай активтер есебінен жасасқан мәмілелері бойынша Биржамен есеп айырысуды жүзеге асыру үшін шетел валютасындағы жеке корреспонденттік шотты (жекелеген корреспонденттік шоттарды) айқындай алады.
3. Қытай юанімен Биржамен есеп айырысуды жүзеге асыру үшін Қытай юані бойынша маркет-мейкер болып табылмайтын клирингтік қатысушылар қытай юанінде Биржаның корреспонденттік шоттары ашылған сол банктерде ашылған қытай юанінде (бұдан әрі – Қытай юані бойынша Биржаның корреспондент-банктері) өздерінің банктік шоттарын ғана пайдалана алады.

"Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі" АҚ және/немесе Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктері қытай юанімен төлемдерді тек қана қытай юанімен Биржаның корреспондент-банктерінде ашқан корреспонденттік шоттар арқылы жүзеге асырған жағдайда, Биржамен есеп айырысу үшін "Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі" АҚ-да және/немесе Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде ашылған банк шоттарын пайдалана алады.

4. Клирингтік қатысушылар Биржаға клирингтік қатысушылардың талаптарын төлеуге Биржадан түсетін қазақстандық теңгені есепке алуға арналған банктік шоттардың деректемелерін осы Ережелерге 1 қосымшаның нысаны бойынша ұсынуға міндетті.

Клирингтік қатысушылар Биржамен есеп айырысуды жүзеге асыруға арналған шетел валютасындағы банк шоттарының тізімдері мен деректемелерін осы Ережелердің Ережелердің 2 қосымшасының нысаны бойынша Биржаға беруге міндетті.

5. Клирингтік қатысушылар деректемелері мен тізімдері осы баптың 4 тармағына сәйкес Биржаға берілген банк шоттарының деректемелерінің өзгергені немесе жабылғаны туралы Биржаға дереу хабарлауға міндетті.
6. Биржа клирингтік қатысушының Биржаға банктік шоттардың дұрыс емес деректемелерін ұсынуының салдары үшін жауап бермейді.

Клирингтік қатысушы Биржаның осындай дұрыс емес деректемелерді пайдалануына байланысты Биржаның ықтимал залалдарын өтеуді қоса алғанда, осы баптың 5 тармағында белгіленген міндеттерді бұзудың салдары үшін жауапты болады.

5 бап.

Клирингтік қатысушылардың Биржаның пайдасына төлемдері

1. Валюта нарығының кепілдік қорына жарналарды жүзеге асыру кезінде клирингтік қатысушы Клиринг ережелеріне сәйкес Ұлттық банктегі Биржаның корреспонденттік шотына ақша есептеуді қамтамасыз етуге міндетті.
2. Нетто-сатып алушы болып табылатын "қамтамасыз етілмеген" немесе "ішінара қамтамасыз етілген" санатының клирингтік қатысушысы есеп айырысу-клирингтік сессияларды өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген мерзімнен кешіктірмей Биржаның корреспонденттік шотына өзінің нетто-міндеттемелерін төлеуге қазақстандық теңгені есептеуді қамтамасыз етуге міндетті.
3. Нетто-сатушы болып табылатын "ішінара қамтамасыз етілген" санатының клирингтік қатысушысы есеп айырысу-клирингтік сессияларды өткізу уақытын реттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген мерзімнен кешіктірмей өзінің нетто-міндеттемелерін төлеуге сатылған шетел

валютасын Биржаның корреспонденттік шотына есепке жатқызуды қамтамасыз етуге міндетті.

Нетто-сатушы болып табылатын "қамтамасыз етусіз" санатының клирингілік қатысушысы есеп айырысуды жүзеге асыру күні ішінде өзі сатқан шетел валютасын Биржаның корреспонденттік шотына өзінің нетто-міндеттемелерін төлеуге есепке жатқызуды қамтамасыз етуге міндетті.

4. "Толық өтемі бар" санатының клирингілік қатысушысы өзі сатқан шетел валютасын және/немесе қазақстандық теңгені өзі сатып алатын шетел валютасын төлеуге Биржаның корреспонденттік шоттарына есепке алуды Биржаның сауда-саттық жүйесіне шетел валютасын сатуға және/немесе шетел валютасын сатып алуға өтінім берген сәтке дейін қамтамасыз етуге міндетті.
5. Шетел валютасын нетто-сатушы болып табылатын клирингілік қатысушы Биржаға өзі сатқан шетел валютасының Биржаның корреспонденттік шоттарының қайсысына есептелетіні туралы осы Ережелердің 4 қосымшасының нысаны бойынша хабарлама беруге міндетті. Хабарламаға клирингілік қатысушының трейдері не өзге уәкілетті қызметкері қол қоюы тиіс.

Осы Ережелерге 4 қосымшаның нысаны бойынша хабарламалар Биржаға ақпарат беру жүйесінде электрондық цифрлық қолтаңбаны қолдана отырып, электрондық нысанда ұсынылады " eTransfer.kz " немесе қағаз тасығышта.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген хабарламаларды қабылдау уақыты – Қытай юанінің нетто-сатушыларын қоспағанда, барлық шетел валюталарының нетто-сатушылары үшін есеп айырысуларды жүзеге асыру күні Нұр-сұлтан қаласының уақыты бойынша сағат 16.00-ге дейін, олар үшін хабарламаларды қабылдау уақыты есеп айырысуларды жүргізу күні Нұр-сұлтан қаласының уақыты бойынша сағат 13.00-де аяқталады.

6. Биржа осы баптың 5 тармағында көрсетілген хабарламаны алмаған жағдайда, бұрын ұсынылған ұқсас хабарламалардың соңғысының күші болады.
7. Осы баптың 6 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, осы баптың 5 тармағында көрсетілген хабарлама клирингілік қатысушының өзі сатқан шетел валютасын есеп айырысу-клирингілік сессияларды өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген мерзімнен кешіктірмей, хабарламада көрсетілген Биржаның корреспонденттік шотына (корреспонденттік шоттарына) есептеу жөніндегі біржақты міндеттемесінің күшіне ие болады.

Хабарлама шарттарын бұзғаны үшін клирингілік қатысушы есеп айырысу мерзімдерін бұзғаны үшін жауап береді.

8. "Ішінара қамтамасыз етілген" санатындағы клирингілік қатысушы Биржалық сауда-саттықта жасалатын мәмілелерді қамтамасыз ету мақсатында валюта нарығында сауда-саттық күні басталғанға дейін де, сондай-ақ осындай сауда-саттық күні ішінде де Биржаның корреспонденттік шоттарына теңге және/немесе шетел валютасын аударуға құқылы.
9. "Толық қамтылған" санатының клирингілік қатысушысы осындай өтінімдер берілген сәтке дейін Биржаның сауда-саттық жүйесіне шетел валютасын сатып алуға және/немесе сатуға өтінімдер беру үшін Биржаның тиісті корреспонденттік шоттарына теңге және/немесе шетел валютасын аударуға құқылы. Бұл ретте мұндай есепке жатқызу валюта нарығында сауда-саттық күні басталғанға дейін де, осы сауда-саттық күні ішінде де жүзеге асырылуы мүмкін.
10. Клирингілік қатысушыға есеп айырысуды жүзеге асыру кезінде төлемдерді Биржаның пайдасына өткізуді клирингілік қатысушының филиалдарына,

еншілес ұйымдарына немесе кез келген өзге үшінші тұлғаларға табыстауға тыйым салынады.

Осы тармақтың бірінші абзацында белгіленген тыйым клирингілік қатысушының Биржа алдындағы міндеттемелерін өз бетінше орындауға мүмкіндігі болмаған жағдайда, Биржа Басқармасы Төрағасының немесе Биржаның есеп айырысу бөлімшесіне жетекшілік ететін Басқарма мүшесінің жазбаша рұқсатымен қолданылмауы мүмкін. Бұл жағдайда клирингілік қатысушы өз міндеттемелерін орындай алмау себептерінің сипаттамасын, сондай-ақ клирингілік қатысушының міндеттемелерін орындау бойынша төлемді жүзеге асыратын заңды тұлғаның атауы мен банктік деректемелерін қамтитын өтініш беруге тиіс. Өтінішке қол қою үлгілері бар Биржаға ұсынылған құжатқа сәйкес осы клирингілік қатысушының атынан бірінші қол қою құқығы бар тұлға қол қоюға тиіс.

6 бап. Клирингілік қатысушылардың пайдасына Биржаның төлемдері

1. Клирингілік қатысушылардың пайдасына Биржаның төлемдері мыналарға бөлінеді:
  - 1) Биржаның қорытынды міндеттемелерін орындау үшін төлемдер;
  - 2) клирингілік қатысушыларға олардың өтініштеріне сәйкес төлемдер.
2. Биржа корреспондент-банктерге осы баптың 3 тармағында белгіленген жағдайларды қоспағанда, Биржаның қорытынды міндеттемелерін орындау үшін клиринг қатысушыларына осы Ережелердің 3 қосымшасында көрсетілген уақытқа дейін ақша аударуға нұсқау жібереді.
3. Клирингілік қатысушы Биржаның корреспонденттік шотына ақшаны уақтылы есептемеген жағдайда немесе Клиринг ережелеріне сәйкес жосықсыз немесе дәрменсіз клирингілік қатысушының міндеттемелерін орындамауды реттеу рәсімдері жүргізілген жағдайда, Биржа корреспондент-банкке (корреспондент-банктерге) осы Ережелерге 3 қосымшада көрсетілген уақыттан кейін жеке нұсқау беруге құқылы.
4. Клирингілік қатысушының пайдасына Биржа төлемдерінің сомасы қандай да бір күні осы Ережелердің 5 қосымшасының нысаны бойынша клирингілік қатысушы берген Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініште көрсетілген сомаға, Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау ниеті туралы, сондай-ақ клирингілік қатысушының Биржа алдындағы орындау мерзімі басталған орындалмаған міндеттемелерінің сомасына, қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемелерді ескере отырып, азайтылуға жатады.
5. Биржа өзінің корреспондент-банкіне клирингілік қатысушыға оның осы Ережелердің 7 бабына сәйкес қалыптастырылған және Биржаға берілген ақша аудару туралы өтінішін орындау үшін осы Ережелердің 3 қосымшасында көрсетілген мерзімнен кешіктірмей (осы баптың 6 және 7 тармақтарында белгіленген шектеулерді ескере отырып) ақша аударуға нұсқау беруге міндетті.
6. Осы баптың 5 тармағында көрсетілген өтініштерді алған кезде Биржа олардың осы Ережелердің 7 бабында белгіленген шарттарға сәйкестігін тексереді. Егер мұндай өтініш осы Ережелердің 7 бабында белгіленген шарттардың кез келгеніне сәйкес келмесе, Биржа ақша аудару туралы өтінішті қабылдаудан бас тартуға құқылы.
7. Ақша аударымы бірыңғай лимиттің теріс мәнін немесе осы Ережелердің 7 бабының 2 тармағында көрсетілген сомалар айырмасының теріс мәнін қалыптастыруға алып келмейтін жағдайда, Биржа корреспондент банкке клирингілік қатысушыға көрсетілген өтінішті алғаннан кейін бір сағат ішінде ақша аударуға нұсқау береді.
8. Егер клирингілік қатысушы Биржадан түсетін ақшаны есепке алу үшін бірнеше банк шоттарын пайдаланған жағдайда, клирингілік қатысушы

Биржаға ақша аударылуы тиіс банк шотын көрсете отырып, осы Ережелерге 6 қосымшаның нысаны бойынша Биржаға өтініш береді.

Әрбір осындай өтінішке клирингілік қатысушының трейдері не өзге уәкілетті қызметкері қол қоюға және осы Ережелерге 3 қосымшада көрсетілген клирингілік қатысушылардан осындай өтініштерді қабылдау уақытына дейін биржаға ұсынылуға тиіс.

Клирингілік қатысушының Биржа ақшаны есепке алуға арналған банктік шоты көрсетілген өтініші Биржаға ақпарат беру жүйесінде электрондық цифрлық қолтаңбаны қолдана отырып, электрондық нысанда ұсынылады "eTransfer.kz" немесе қағаз тасығышта.

9. Осы баптың 8 тармағында көрсетілген өтінішті, егер онда көрсетілген банктік және/немесе корреспонденттік шоттардың деректемелері осы Ережелердің 4 бабына сәйкес клирингілік қатысушы Биржаға бұрын берген деректемелерге сәйкес келген жағдайда, Биржа қабылдайды.
10. Осы баптың 8 тармағында көрсетілген өтініш осы баптың 8 тармағының екінші абзацында белгіленген мерзімде берілмеген кезде не осы баптың 9 тармағына сәйкес Биржа оны қабылдамаған жағдайда, бұрын Биржаға берілген клирингілік қатысушы өтінішінің соңғысының күші болады.
11. Осы баптың 8 тармағында көрсетілген өтінішті орындамағаны және (немесе) тиісінше орындамағаны үшін Биржа осы Ережелердің 11 бабында белгіленген жауапкершілікте болады.

7 бап.

Клирингілік қатысушылардың ақша аудару туралы өтініштер беру шарттары

1. Ішінара қамтамасыз етуі бар "санатындағы клирингілік қатысушы Биржаға клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы өтінішті осы Қағидаларға 7 қосымша Нысаны бойынша валюта нарығындағы сауда-саттық күні басталғаннан бастап осы Ережелерге 3 қосымшада белгіленген уақытқа дейін, осындай лимит Клиринг ережелерінде айқындалғандай, бірыңғай лимитпен өлшенетін қамтамасыз етуге қойылатын талаптардың сомасына азайтылған, оның сауда-клирингілік шоттары бойынша валюта нарығындағы жоспарлы позициясының оң мәнінен аспайтын мөлшерде беруге құқылы.
2. "Толық өтемі бар" санатындағы клирингілік қатысушы Биржаның корреспонденттік (корреспонденттік) шотына (шоттарына) осы клирингілік қатысушы есептеген ақша сомасы мен Клиринг ережелеріне сәйкес айқындалған оның орындалмаған міндеттемелерін қамтамасыз ету сомасы арасындағы айырманың оң мәнінен аспайтын мөлшерде осы Ережелерге 7 қосымшаның нысаны бойынша валюта нарығындағы сауда-саттық күнінен бастап осы Ережелерге 3 қосымшада белгіленген уақытқа дейін клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы Биржаға өтініш беруге құқылы.
3. Клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы өтініш Биржаға ақпарат беру жүйесінде XML-форматта электрондық нысанда ұсынылады "eTransfer.kz " трейдердің не клирингілік қатысушының өзге де уәкілетті қызметкерінің электрондық цифрлық қолтаңбасын қолдана отырып.
4. Клирингілік қатысушылардан осы баптың 1 және 2 тармақтарында көрсетілген ақша аудару туралы өтініштерді қабылдау жүзеге асырылатын уақыт осы Ережелерге 3 қосымшада айқындалған.
5. Осы баптың күші клирингілік қатысушының кепілдік жарнасын қайтару жағдайларына қолданылмайды. Кепілдік жарнаны қайтару шарттары мен тәртібі Клиринг ережелерінде белгіленген.

8 бап. Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау

1. Клирингілік қатысушы сауда-саттық күні мен клирингтің нәтижелері бойынша өзінің банктік (банктік) шотына (шоттарына) аударылуға жататын ақшаны осы Ережелердің 5 қосымшаның нысаны бойынша Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініш беру арқылы Биржаның корреспонденттік шотында сақтауға құқылы.
2. Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініш бір жолғы (ағымдағы күні әрекет ететін) немесе тұрақты әрекет ететін (белгілі бір мерзімсіз) болуы мүмкін. Клирингілік қатысушылардан Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініштерді қабылдау уақыты осы Ережеге 3 қосымшада белгіленген. Биржа көрсетілген уақыттан кейін қабылдаған өтініш, осы өтініш белгілі бір мерзімсіз (тұрақты қолданыста болатын) қолданыста болған жағдайда, келесі жұмыс күнінен бастап орындалады.
3. Осы Ережелерге 5 қосымшаның нысаны бойынша өтінішке трейдер не клирингілік қатысушының өзге уәкілетті қызметкері қол қояды және ол ақпаратты беру жүйесінде электрондық цифрлық қолтаңбаны қолдана отырып, электрондық нысанда ұсынылуға тиіс "eTransfer.kz " немесе қағаз тасығышта.

9 бап. Шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуды жүзеге асыру кезіндегі шектеулер

1. Клирингілік қатысушы немесе оның бенефициарлық меншік иесі террористік қызметке қатысы бар адамдардың тізіміне, терроризмді және экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізіміне, жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізіміне енгізілген кезде, Биржа қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Биржаның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен және мерзімдерде, клиенттердің операцияларын тоқтату тәртібін реттейтін Биржаның ішкі құжатына сәйкес осындай клирингілік қатысушының ақшасымен операцияларды тоқтату бойынша іс-шараларды жүзеге асырады.
2. Биржа Қазақстан Республикасының заңнамасына және Биржаның Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ішкі құжаттарына сәйкес осы баптың 1 тармағында көрсетілген клирингілік қатысушымен есеп айырысуды жүзеге асыру бойынша операцияларды қайта бастайды.

10 бап. Клиринг қатысушысының төлем тәртібін бұзуы

1. Клирингілік қатысушы төлем тәртібін бұзу деп танылады:
  - 1) есеп айырысуды жүзеге асырған күні осы клирингілік қатысушының нетто-міндеттеме сомасын Биржаның корреспонденттік шотына есепке жатқызу немесе толық емес көлемде есепке жатқызу;
  - 2) клирингілік қатысушының есеп айырысу-клирингілік сессияларды өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген валюта нарығындағы сауда-саттық бойынша нетто-міндеттемелерді орындау үшін есеп айырысу мерзімдерін бұзуы;
  - 3) осы клирингілік қатысушының міндеттемесін төлеуге Биржаның пайдасына төлемді жүзеге асыру кезінде Биржаның корреспонденттік шотының деректемелерін бұзу.

2. Клирингтік қатысушының төлем тәртібін бұзуы Биржаның осы клирингтік қатысушының нетто-талаптарын орындамауы үшін сөзсіз және жеткілікті негіз болып табылады.
3. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген жағдайлардың кез келгені анықталған кезде Биржаның есеп айырысу бөлімшесі мұндай жағдай туралы ақпаратты Клиринг ережелерінде көзделген шараларды қабылдау үшін Биржаның клиринг бөлімшесіне береді.
4. Төлем тәртібін бұзуға жол берген клирингтік қатысушының міндеттемелерін реттеу тәртібі Клиринг ережелерде белгіленген.
5. Клирингтік қатысушы төлем тәртібін бұзғаны үшін Биржаның пайдасына айыппұл төлеуге міндетті:
  - 1) төлем тәртібін бірінші рет бұзған кезде күнтізбелік үш ай ішінде осындай бұзушылық жасалған күні қолданылған айлық есептік көрсеткіштің 15 еселенген мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады;
  - 2) алдыңғы бұзушылық күнінен бастап есептелетін күнтізбелік үш ай ішінде төлем тәртібін қайталап бұзған кезде осындай бұзушылық күні қолданыста болған айлық есептік көрсеткіштің 30 еселенген мөлшерінде (әрбір осындай бұзушылық үшін) төленеді.

Егер төлем тәртібін бұзудың арасында күнтізбелік үш айдан астам уақыт өтсе, онда алғашқы кейінгі бұзушылық үшін осы тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген мөлшерде айыппұл есептеледі.
6. Осы баптың 5 тармағында көрсетілген айыппұлды клирингтік қатысушы Биржа тиісті шот пен ережелерге сәйкес бұзушылықтар нормаларын түсіндіре отырып, хабарлама ұсынған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде төлеуге тиіс.
7. Төлем тәртібін бұзуға жол берген клирингтік қатысушы Биржа Басқармасының шешімі бойынша барлық немесе жекелеген қаржы құралдарымен сауда-саттыққа қатысудан шеттетілуі мүмкін. Мұндай шеттету мерзімі Биржа Басқармасының шешімімен белгіленеді.

11 бап.

Биржаның клирингтік қатысушының талаптарын орындамауы

1. Биржаның осы Ережелердің 12 бабында белгіленген шектеулерді ескере отырып, клирингтік қатысушының талаптарын орындамауы деп танылады:
  - 1) есеп айырысуды жүзеге асырған күні осы клирингтік қатысушы алдындағы Биржаның қорытынды міндеттемесінің сомасын клирингтік қатысушының банктік шотына есепке жатқызбау немесе толық емес көлемде есепке жатқызу;
  - 2) клирингтік қатысушының ақшаны қайтару бойынша орындауға жататын талаптарының сомасын есепке жатқызбау немесе толық емес көлемде есепке жатқызу;
  - 3) Осы клирингтік қатысушы алдындағы Биржа міндеттемелерін төлеуге төлемді жүзеге асыру кезінде клирингтік қатысушының банк шотының деректемелерін бұзу;
  - 4) Биржаның осы Ережелерге 3 қосымшада белгіленген валюта нарығындағы сауда-саттық бойынша төлемдерді жүзеге асыру регламентін бұзуы негіз болып табылады.
2. Биржа талабы орындалмаған клирингтік қатысушы келтірілген залалды және/немесе тұрақсыздық айыбын өндіріп алу туралы өтінішпен даулар мен жанжалдарды шешу жөніндегі комиссияға жүгінуге құқылы.

12 бап. Биржаның жауапкершілігін шектеу

1. Орындалмағаны үшін Биржа жауап бермейді:
  - 1) Егер клирингілік қатысушы Биржа клирингілік қатысушының талаптарын орындаған күні өзінің Биржа алдындағы міндеттемесін толық немесе ішінара орындамаса, клирингілік қатысушының талаптарын;
  - 2) Егер осы клирингілік қатысушыға, оның негізгі ұйымына немесе бенефициарлық меншік иесіне қатысты Биржаның корреспондент Банкі қосымша тексеру және/немесе ақша аудару мүмкіндігін сәйкестендіру және/немесе бағалау рәсімдерін немесе Биржаның корреспондент Банкінің осы клирингілік қатысушыға ақша аударуға арналған тапсырмасын орындамауы, толық немесе уақтылы орындамауы салдары болып табылатын өзге рәсімдерді жүргізсе, клирингілік қатысушының талаптары.
2. Биржа клирингілік қатысушылардың талаптарын уақтылы орындау үшін өз құзыретіне кіретін шараларды қабылдайды.
3. Кез келген жағдайда Биржа төлейтін тұрақсыздық айыбының мөлшері клирингілік қатысушының орындалмаған талабы мөлшерінің (клирингілік қатысушылардың орындалмаған талаптары) 0,05 % аспауы тиіс.

13 бап. Еңсерілмейтін күш жағдайлары

1. Еңсерілмейтін күш мән-жайлары деп:
  - 1) өрт, жер сілкінісі және өзге де дүлей зілзалалар, соғыс, соғыс қимылдары, індет, төтенше жағдай жариялау, террористік актілер, халық толқулары, ереуілдер, локаут, эмбарго, мемлекеттік органдар белгілеген тыйым салулар мен шектеулер;
  - 2) теңгемен және/немесе шетел валютасымен есеп айырысуды жүзеге асыру үшін Биржа және/немесе клирингілік қатысушылар пайдаланатын "Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы" РМК бағдарламалық-техникалық құралдарының ақаулығы.
2. Қазақстан Республикасының тиісті (құзыретті) органының немесе тиісті мемлекеттің өзге де құзыретті органының (ұйымының) құжаты осы баптың 1 тармағының 1) тармақшасында көрсетілген мән-жайлар арасынан еңсерілмейтін күш мән-жайларының басталу фактісін растайтын және оның қолданылу ұзақтығын айқындайтын құжат болып табылады.
3. Осы баптың 1 тармағының 2) тармақшасында көрсетілген еңсерілмейтін күш мән-жайының басталу фактісін растайтын және оның қолданылу ұзақтығын айқындайтын құжат "Қазақстандық банкаралық есеп айырысу орталығы" РМК бірінші басшысы не оны алмастыратын адам қол қойған (қол қойған) анықтама немесе өзге құжат болып табылады.
4. Еңсерілмес күш мән-жайының туындауына байланысты есеп айырысуларды жүзеге асыру мүмкін еместігі туындаған тұлға осындай есеп айырысулар шеңберінде төлемдер бенефициарларын еңсерілмес күш мән-жайының басталуы, оның қолданылуының болжамды мерзімі және оның тоқтатылуы туралы дереу хабардар етуге міндетті.

Егер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тұлға клирингілік қатысушы болып табылса, мұндай клирингілік қатысушы биржаға оны алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде осы баптың 2 тармағында немесе 3 тармағында көрсетілген құжатты ұсынуға міндетті.
5. Биржа және/немесе клирингілік (клирингілік) қатысушы (қатысушылар) егер мұндай бұзушылық тиісті талаптар және/немесе міндеттемелер туындағаннан кейін басталған еңсерілмейтін күш мән-жайларының әрекетінен туындаған және Биржа және/немесе клирингілік (клирингілік)

қатысушы (қатысушылар) болжай алмаған немесе алдын ала алмаған жағдайда, талаптарды және/немесе міндеттемелерді орындау мерзімдерін бұзғаны үшін жауапкершіліктен босатылады.

6. Еңсерілмес күш мән-жайлары туындаған кезде есеп айырысуды жүзеге асыру мерзімдері осындай мән-жайдың әрекеті уақытына мөлшерлес кейінге шегеріледі.

14 бап. Тұжырымды қағидалар

1. Реттеу тәртібі осы Ережелерде және Биржаның өзге ішкі құжаттарында белгіленбеген шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруға байланысты жағдайлар, сондай-ақ шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруға байланысты кез келген даулар даулар мен жанжалдарды шешу жөніндегі комиссияның шешуіне жатады. Мұндай рұқсат мүмкін болмаған кезде – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес рұқсат етіледі.
2. Осы Ережелер қажеттілігіне қарай, бірақ осы Ережелер қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін әрбір үш жылда кемінде бір рет өзектілендіруге жатады.

Басқарма Төрайымы

А.Ө.Алдамберген

Шетел валюталарының
сауда-саттығы бойынша
есеп айырысуларды жүзеге
асыру ережелеріне

1 қосымша

**Теңгедегі банк шоттың
ДЕРЕКТЕМЕЛЕРІ**

	Парақ ¹
(клиринглік қатысушының атауы)	☐ Бұрын берілгендерге қосымша ³
Ұсыну күні мен уақыты	☐ Бұрын берілгендердің орнына ³
Банк шотының деректемелері жарамды күні	☐ Бірінші рет беріледі ³
Клиринглік қатысушының банктік шотының түрі ²	☐ өз ақшасын есепке алуға арналған өз банк шоты ³
	☐ клиенттік ақшаны есепке алуға арналған жеке банктік шот ³

Бенефициар атауы ⁴	
Банк шотының номері (ЖСК ⁵)	
БСН ⁶	
Бенефициар банктің атауы ⁷	
БСК ⁸ №бенефициар банкі	
Кбе ⁹	

¹ "n-ден x парақ" форматында.

² Бөлім банктік емес ұйымдар болып табылатын клиринглік қатысушыларды толтыруға арналған.

³ Қажетті белгімен белгілеңіз × немесе ✓.

⁴ Осы Қосымшада бенефициар деп клиринглік қатысушы түсініледі.

⁵ Банк шотының нөмірі болып табылатын жеке сәйкестендіру коды.

⁶ Бизнес-идентификационный номер клирингового участника.

⁷ Клиринглік қатысушының банктік шоты ашылған банктің атауы.

⁸ Клиринглік қатысушының банктік шоты ашылған банктің банктік сәйкестендіру коды.

⁹ Бенефициар коды.

[Бірінші басшының лауазымы]

[қолы]

[тегі, аты-жөні]

[Бас бухгалтердің лауазымы]

[қолы]

[тегі, аты-жөні]

Қолтаңбалар тексерілді

(тексерілген Биржа қызметкерінің жеке мөрі, тексеру күні)

Шетел валюталарының
сауда-саттығы бойынша
есеп айырысуларды жүзеге
асыру ережелеріне

2 қосымша

**Шетел валютасындағы банк шоттарының
ТІЗІМІ МЕН ДЕРЕКТЕМЕЛЕРІ**

(клиринглік қатысушының атауы орыс және ағылшын тілдерінде/транслитерацияда SWIFT-RUR6 ³)	Парақ ¹
	(валюта коды ²)
Ұсыну күні мен уақыты	☐ Бұрын берілгендерге қосымша ⁵
	☐ Бұрын берілгендердің орнына ⁵
Банк шотының деректемелері жарамды күні	☐ Бірінші рет беріледі ⁵
Клиринглік қатысушының банктік шотының түрі ⁴	☐ өз ақшасын есепке алуға арналған өз банк шоты ⁵
	☐ клиенттік ақшаны есепке алуға арналған жеке банктік шот ⁵
Қызмет көрсетуші банктің атауы және мекен-жайы ⁶	
Клиринглік қатысушының банк шотының нөмірі	
Клиринглік қатысушының SWIFT BIC (бар болса)	
SWIFT BIC және қызмет көрсететін банктің басқа да сәйкестендіргіштері	
SWIFT BIC және қызмет көрсететін банктің басқа да сәйкестендіргіштері ⁷	
Қызмет көрсетуші банктің БСК және СТН ⁸	
РФ ОБ-дағы қызмет көрсетуші банктің корреспонденттік шоты ⁹	

¹ "N-ден x парақ" форматында. Валютаның әрбір түрі бойынша деректемелердің жеке тізімі беріледі.

² Валютаның кодтық белгіленуі-USD, EUR, RUB, CNY.

³ Орыс және ағылшын тілдеріндегі атауы. Ресей рублінде деректемелерді ресімдеу кезінде SWIFT-RUR6 транслитерациясындағы атауды да көрсету қажет.

⁴ Бөлім банктік емес ұйымдар болып табылатын клиринглік қатысушыларды толтыруға арналған.

⁵ Қажетті белгімен белгілеңіз × немесе ✓.

⁶ Ресей рубліндегі деректемелерді толтыру кезінде орыс тіліндегі атауын және Swift - RUR6 транслитерациясын көрсету қажет.

⁷ Делдал банк болған жағдайда толтырылады.

⁸ Ресей рублімен деректемелерді ресімдеу кезінде толтырылады.

⁹ Ресей Федерациясының Орталық Банкі.

[Бірінші басшының лауазымы]

[қолы]

[тегі, аты-жөні]

[Бас бухгалтердің лауазымы]

[қолы]

[тегі, аты-жөні]

Қолтаңбалар тексерілді

(тексерілген Биржа қызметкерінің жеке мөрі, тексеру күні)

Шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру ережелеріне

3 қосымша

Валюта нарығындағы сауда-саттық бойынша төлемдерді жүзеге асыру ТӘРТІПТЕМЕСІ

(есептесулерді жүзеге асыру күніндегі Нұр-Сұлтан қаласының уақыты көрсетілген).

Кесте 1. Клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы өтініш.

Валюта	Биржаға өтініш берудің соңғы уақыты	Биржаның ақша аударымының соңғы уақыты *
A	1	2
KZT	17.00	18.00
USD, EUR, RUB	17.00	18.00
CNY	13.00	14.00

Кесте 2. Биржаның қорытынды міндеттемелерді орындауы

Валюта	Биржаның аударуының соңғы уақыты **
A	1
KZT	18.00
USD, EUR, RUB	18.00
CNY	14.00

Кесте 3. Қосымша сауда-саттық сессиясының қорытындылары бойынша есеп айырысу

Валюта	Биржаның Ақша аударымының соңғы уақыты **
A	2
KZT	19.00
USD	19.00

Кесте 4. Биржаның ақша есептеуі үшін банк шотын көрсету туралы өтініштерді және Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініштерді қабылдау

Валюта	Биржаның өтініштерді қабылдаудың соңғы уақыты
A	1
ТЕНГЕ	16.00
USD, EUR, RUB	16.00
CNY	12.00

* Биржа корреспондент-банктерге олардың өтініштеріне сәйкес клирингілік қатысушыларға ақша аударуға төлем тапсырмаларын (нұсқауларын) беретін уақыт.

** Биржа корреспондент-банктерге клирингілік қатысушыларға Биржаның қорытынды міндеттемелерін төлеуге ақша аударуға төлем тапсырмаларын (нұсқауларын) беретін уақыт.

Шетел валюталарының
сауда-саттығы бойынша
есеп айырысуларды жүзеге
асыру ережелеріне

4 қосымша

**Ақшаны есепке қосу туралы
Х А Б А Р Л А М А**

"Қазақстан қор биржасы" АҚ

(клирингтік қатысушының атауы)	Хабарламаны ұсыну күні
	Хабарламаны ұсыну уақыты
	Хабарлама қолданылатын күн

Осымен жоғарыда аталған клирингтік қатысушы өзі сатқан шетел валютасы "Қазақстан қор биржасы" АҚ келесі корреспонденттік шоттарына есептелетінін хабарлайды":

Валюта	Банк-корреспондент	Жеткізілетін валюта сомасы *
USD		.000
		.000
EUR		.000
		.000
CNY		.000
		.000
RUB		.000
		.000

* Сатылған шетел валютасын осы валютадағы Биржаның корреспонденттік шоттарының біреуіне ғана жеткізген жағдайда толтырылмайды.

Осы хабарлама клирингтік қатысушы кейінірек бермегендіктен қолданылады.

Клирингтік қатысушыдан (трейдердің қолы, тегі, аты-жөні)	Трейдердің қолы тексерілді (тексерілген Биржа қызметкерінің жеке мөрі, тексеру күні)
---	---

Шетел валюталарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру ережелеріне

5 қосымша

Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы

ӨТІНІШ

"Қазақстан қор биржасы" АҚ

(клирингтік қатысушының атауы)	Өтінішті беру күні
	Өтініш беру уақыты
	Өтініш қолданылатын күн
Клирингтік қатысушының есеп шотының түрі ¹	☐ меншікті есеп шоты ²
	☐ біріктірілген клиенттік есеп шот ²
Өтініштің қолданылу мерзімі	☐ біржолғы ²
	☐ тұрақты әрекет ететін ²

Осымен жоғарыда аталған клирингтік қатысушы Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау ниеті туралы мәлімдейді:

Валюта	Валюта сомасы (санмен және жазумен) ⁴
(валюта коды ³)	

¹ Бөлім банктік емес ұйымдар болып табылатын клирингтік қатысушыларды толтыруға арналған

² Отметить нужный вариант знаком × или ✓.

³ Валютаның кодтық үш әріптік белгіленуі, мысалы: KZT, USD.

⁴ Биржаның корреспонденттік шотындағы барлық қолжетімді қалдықты сақтау ниеті болған жағдайда "Валюта сомасы (санмен және жазумен)" бағанын толтыру талап етілмейді.

Осы өтініш клирингтік қатысушы өзге өтінішті кешірек бермегендіктен қолданылады.

Клирингтік қатысушыдан	Трейдердің қолы тексерілді
	☐ Қабылданды
	☐ Қабылданған жоқ
	Қабылдаудан бас тарту себебі:
	(тексерілген Биржа қызметкерінің жеке мөрі, тексеру күні)
(трейдердің қолы, тегі, аты-жөні)	

Шетел валюталарының
сауда-саттығы бойынша
есеп айырысуларды жүзеге
асыру ережелеріне

7 қосымша

Клирингтік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы

Ө Т І Н І Ш

Xml файлын қалыптастыру маманданымы

Кодталуы – **utf-8**.

Файл міндетті өзгермейтін тақырыпты қажет етеді:

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>

Файл атауының үлгісі: **XML22KASPI35.xml**

Файл атауының құрамы	Файл атауы бөлімдерінің сипаттамасы
Пішім атауы	Өрқашан XML22
Клирингтік қатысушының коды	5 таңба. Мысалы: KASPI
Хабарламаның реттік нөмірі	Өрқашан хабарлама ішіндегі "NUMBER" өрісіндегі мәнге тең

Барлық файл тегтері **<MESSAGE >** түбірлік Тегінде болады. Барлық тегтердің болуы, тіпті бос мәнмен де қажет. Жоғарғы регистр қолданылады.

Тегтер	Файл ішіндегі тегтердің сипаттамасы
<NUMBER>	Міндетті түрде. Хабарламаның бірегей реттік нөмірі
<DATETIME>	Міндетті түрде. Хабарламаны dd.mm.yyyy hh24:mi:ss форматында қалыптастыру күні мен уақыты, мысалы: 18.04.2020 14:00:55
<FIRMCODE>	Міндетті түрде. Клирингтік қатысушының коды
<BIN>	БСН, бар болса
<CURRENCY>	Міндетті түрде. Халықаралық форматтағы валюта коды, мысалы: KZT
<AMOUNT>	Шығаруға арналған сома. Бос мән барлық қол жетімді сома ретінде қабылданады, мысалы 80000000.00
<ACCOUNTTYPE>	Міндетті түрде. Ақша аударылатын есептік шотты таңдауға арналған арнайы код.
<IBAN>	Банктік шот нөмірі. Егер көрсетілмеген жағдайда, бұрын берілген банк шотының деректемелері пайдаланылатын болады.
<TRADER>	Міндетті түрде. Трейдердің не уәкілетті қызметкердің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) толық, кириллицада.

Толтыру үлгісі XML22 файлы:

Файл атауы:XML22KASPI35.xml

Мәтін:

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>

<MESSAGE>

<NUMBER>35</NUMBER>

<DATETIME>18.04.2020 13:00:55</DATETIME>

<FIRMCODE>KASPI</FIRMCODE>

<BIN>971240001315</BIN>

<CURRENCY>KZT</CURRENCY>

<AMOUNT>3000.00</AMOUNT>

<ACCOUNTTYPE>FXOWN</ACCOUNTTYPE>

<IBAN>KZ12345S000000678910</IBAN>

<TRADER>Иванов Михаил Михайлович</TRADER>

</MESSAGE>